

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (27/7/2014)

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (47)
«εις άφεσιν αμαρτιών...» Β' - Το αντίδοτο στην αμαρτία

Στην προηγούμενη ομιλία μας, αγαπητοί μου, αναφερθήκαμε στο γεγονός της αμαρτίας, το οποίο συνιστά την πλέον νοσηρή κατάσταση της ψυχής, που μπορεί να την οδηγήσει στην νέκρωση και στον αφανισμό. Μέσα, όμως, στην ζωή της Εκκλησίας, η οποία λειτουργεί ως πνευματικό θεραπευτήριο, προσφέρεται ο τρόπος, το φάρμακο, το αντίδοτο κατά της αμαρτίας, που είναι σε θέση να επαναφέρει τον άνθρωπο σε κατάσταση πνευματικής αναγέννησης και ψυχικής ανακαίνισης. Πρόκειται για το βίωμα της μετανοίας.

Η πορεία της μετανοίας συνιστά αναπόσπαστο τμήμα της πνευματικής ζωής. Δε μπορεί να νοηθεί βίωση της Ορθόδοξης πνευματικότητας και ζωής χωρίς αυτή. Τούτο συμβαίνει γιατί η μετάνοια «δεν είναι μια παροδική συντριβή από τη συναισθηση διαπράξεως κάποιας αμαρτίας, αλλά μια μόνιμη πνευματική κατάσταση, που σημαίνει σταθερή κατεύθυνση του ανθρώπου προς τον Θεό και συνεχής διάθεση για ανόρθωση, θεραπεία και ανάληψη του πνευματικού αγώνα. Μετάνοια είναι το νέο φρόνημα, η νέα σωστή πνευματική κατεύθυνση που πρέπει να συνοδεύει τον άνθρωπο μέχρι τη στιγμή του θανάτου. Μετάνοια είναι η δυναμική μετάβαση από την παρά φύση κατάσταση των παθών και της αμαρτίας στην περιοχή της αρετής και του κατά φύση, είναι η τέλεια αποστροφή για την αμαρτία και η πορεία επιστροφής στο Θεό»¹.

Αλλά, για να οδηγηθούμε στην αληθινή μετάνοια απαιτούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις: Η πρώτη είναι η αποδοχή του γεγονότος της αμαρτίας, να συναισθανθούμε, δηλ. ότι κουβαλούμε πάνω μας τα στίγματα της φθοράς και του θανάτου που μάς εμποδίζουν από τη θέα του Θεού και την κοινωνία μαζί Του. Κατά την Ορθόδοξη διδασκαλία, η συναισθηση της αμαρτίας δεν είναι μια νομική – δικανική κίνηση που σκοπεύει στην ικανοποίηση της Θείας Δικαιοσύνης και στον εξευμενισμό του Θεού, όπως πρεσβεύει η Δυτική Θεολογία. «Είναι γεγονός στο οποίο συμμετέχει ολόκληρος ο άνθρωπος, συγκλονισμός και πτώση του ανθρώπου κάτω από το είναι του, από τη Θεία ζωή και δόξα, από την οδό προς την τελειότητα. Είναι η κακή αλλοίωση της ανθρώπινης φύσεως, ο τραυματισμός, η εξασθένηση και η μόλυνση του αρχικού είναι, η είσοδος του «παρά φύσιν» στην ανθρώπινη ζωή, η έκπτωση από την «κατά φύσιν» ύπαρξη στην «παρά φύσιν» ατομικότητα. Αυτό ακριβώς το «παρά φύσιν», που είναι αποτέλεσμα μιας ελεύθερης, αλλά λαθεμένης επιλογής ανάμεσα στη ζωή και στο

θάνατο, ανακεφαλαιώνει το νόημα της αμαρτίας και συνιστά τον οντολογικό χαρακτήρα της...»ⁱⁱ

Η δεύτερη προϋπόθεση για την βίωση της μετανοίας είναι η αυτογνωσία. Δεν πρόκειται για εύκολη διαδικασία, καθώς η ειλικρινής αναμέτρηση με τον εαυτό μας, ο εντοπισμός της πνευματικής μας νοσηρότητας και χαλάρωσης, απαιτούν ισχυρή βούληση για απαλλαγή από τον κόσμο των παθών και επιστροφή στον κόσμο της πνευματικής ελευθερίας. Πρόκειται, όμως, για αγώνα συναρπαστικό και σωτήριο. Στη διάρκεια του καλούμαστε να κοιτάζουμε εντός μας, να μιλήσουμε με τον εαυτό μας, να εντοπίσουμε τα κακώς κείμενα μέσα μας, να ταπεινώσουμε τον εγωισμό μας, να προχωρήσουμε σε δυναμική αυτοκριτική και αυτοεξέταση, για να εντοπίσουμε τα εσωτερικά εκείνα μονοπάτια που θα μάς οδηγήσουν στην τρίτη προϋπόθεση για την βίωση της μετανοίας που είναι η εξομολόγηση.

Η εξομολόγηση είναι μια στιγμή στην διά βίου πορεία της μετανοίας, η οποία πρέπει να έχει επαναληπτικό χαρακτήρα. Συνιστά την απόληξη της διαδικασίας της αυτογνωσίας και της συναίσθησης της αμαρτίας, που οδηγεί στην εξαγόρευσή τους, ενώπιον του Πνευματικού Πατρός. Αν και δε μπορεί να καθοριστεί η συχνότητά της, εντούτοις δεν πρέπει να συνδέεται αποκλειστικά με κάποιες περιόδους και εορτές του Εκκλησιαστικού βίου, αλλά να πραγματοποιείται κάθε φορά που νιώθουμε την ανάγκη να προχωρήσουμε στην εσωτερική μας κάθαρση, πάντα, βέβαια, σε συνεννόηση με τον Πνευματικό Πατέρα. Εκείνος είναι που μπορεί να καθορίσει και την συχνότητά της εξομολόγησης, αλλά και της Θείας Κοινωνίας, καθώς γνωρίζει τα μύχια της ψυχής μας και, με την ευλογία του Επισκόπου, έχει αναλάβει αυτό το υπεύθυνο και σωτήριο έργο ενώπιον του Θεού.

Για όλους όσοι ομολογούμε πίστη στον Τριαδικό Θεό, αδελφοί μου, και είμαστε ενταγμένοι στην Εκκλησία του Χριστού, η μετάνοια είναι ένα συνεχές έργο ζωής. Είναι το φάρμακο της ψυχής, ο δρόμος της επιστροφής στην αγάπη του Θεού, η οποία πληγώνεται και περιφρονείται όταν αφήνουμε το έργο της αμαρτίας να διαβρώνει και να καταστρέφει την ψυχή μας. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

ⁱ Ανέστης Κεσελόπουλος, «Πάθη και αρετές», σελ. 82

ⁱⁱ π. Μιχαήλ Καρδαμάκης, «Ορθόδοξη πνευματικότητα», σελ. 246